

Presentasjon/pressemedieing

20.02.2024

Regnskap 2023

Harstad kommune

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Behandling av regnskap og årsrapport

Oversendt revisjonen	20.02.2024
Pressemelding/orientering	20.02.2024
Enhetslederne - orientering	Februar
Kontrollutvalget – orientering	12.03.2024
Årsberetning ferdig fra kommunedirektøren	31.03.2024
Revisjonen – snarest og senest 15.04.2024	15.04.2024
Kontrollutvalget – behandling	06.05.2024
Øvrige utvalg	
Formannskapet - behandling	21.05.2024
Kommunestyret – senest 01.07.2024	30.05.2024

Revisjonsberetning regnskap 2022

Normalberetning;
det vil si uten forbehold og presiseringer

Varslet om regnskap 2023

- 1.tertial

- Relativ høy bruk av disposisjonsfond sammen med merforbruk i driften tilsier at det er sannsynlig at det kan bli et negativt driftsresultat for 2023.

- 2.tertial

- Høy bruk av disposisjonsfond sammen med merforbruk i driften tilsier et negativt driftsresultat for 2023 i størrelsesorden 90 - 110 millioner kroner.

- Ved budsjettforslag 2024

- Det er anslått et negativt driftsresultat på 90 - 110 millioner kroner for 2023. Det forventes at det er nødvendig å bruke over 90 millioner av disposisjonsfondet for å finansiere driften.

Hovedtall – regnskap 2023

Driftsinntekter

2 777

millioner

Netto driftsresultat

-84,7

millioner

DR i % av DI

-3,1

%

Investering

807

millioner

Langsiktig gjeld

4 301

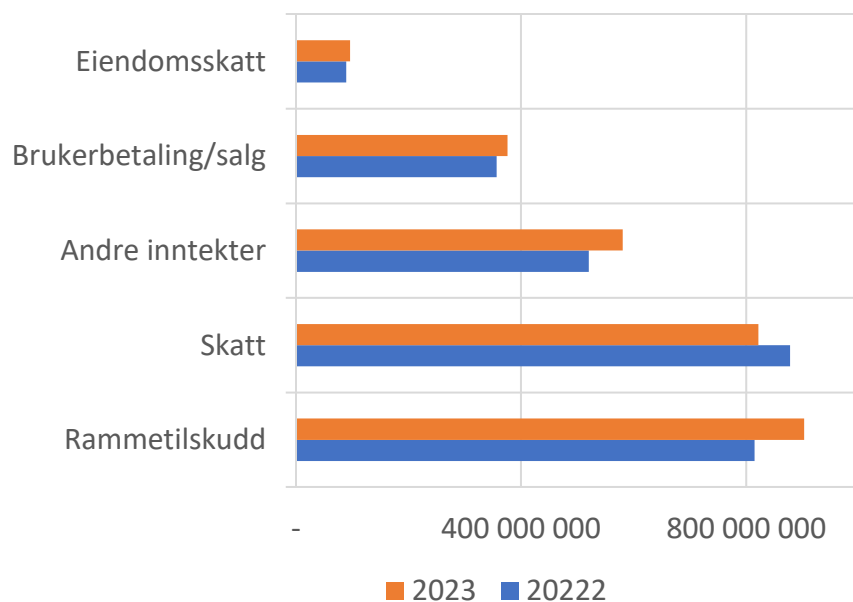
millioner

Oppsparte midler

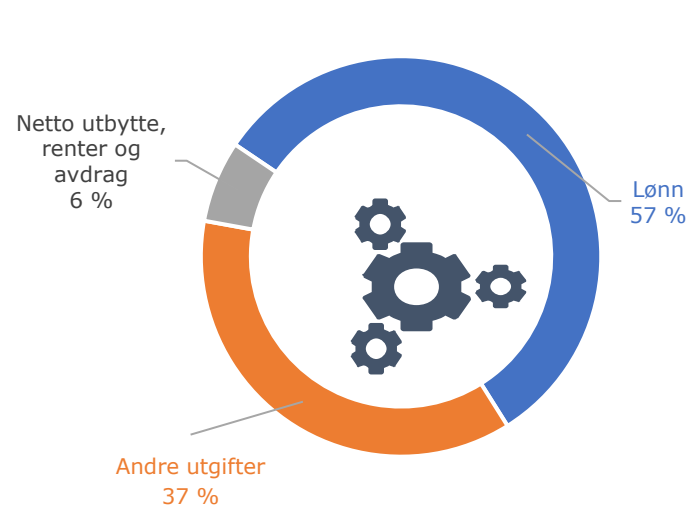
288

millioner

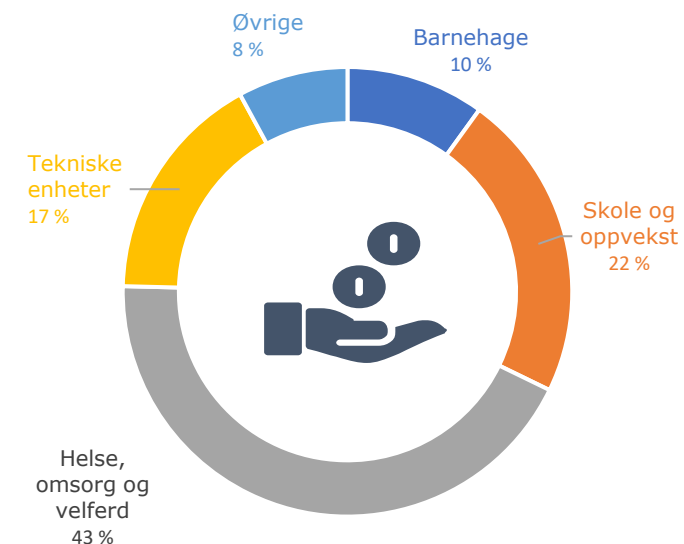
Hvor kommer pengene fra?

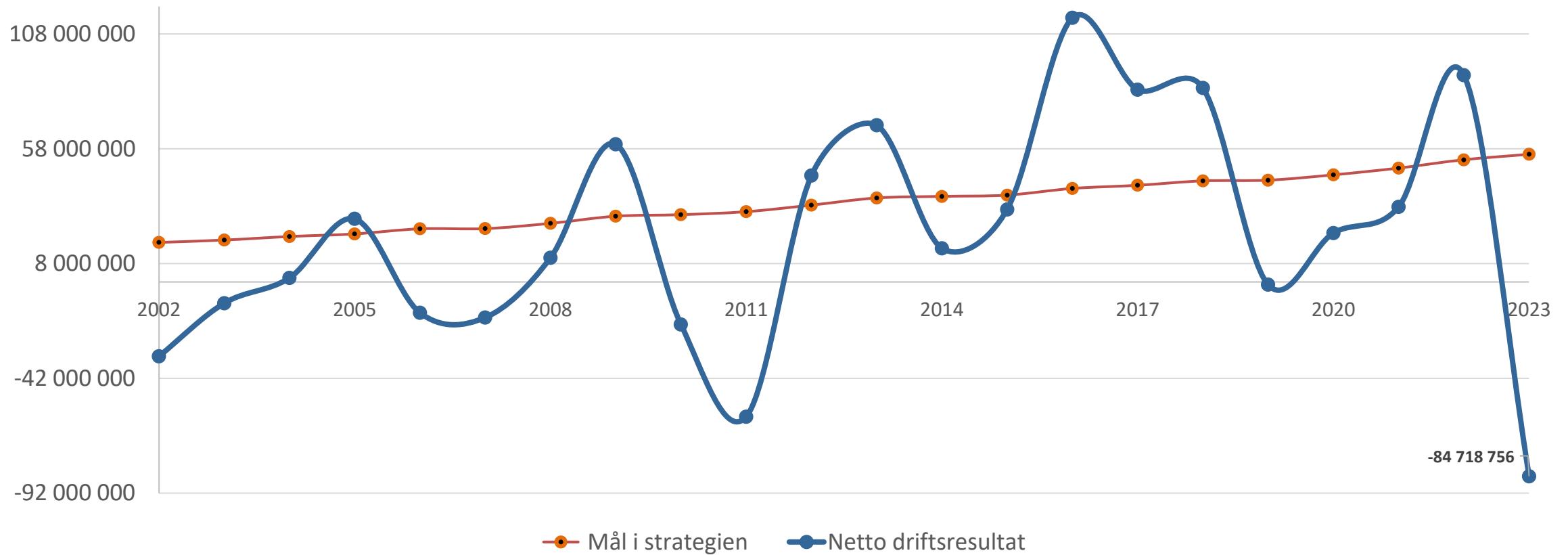
Hva går pengene til?

Hvem går pengene til?

Netto driftsresultat 2002-2023

Avvik regnskap vs budsjett i 2023

+ 4,5 millioner kroner

Frie inntekter (skatt/rammetilsk)

F

+ 10,9 millioner kroner

Renter

R

+ 11,8 millioner kroner

Havbruksfondsmidler

H

+ 22,0 millioner kroner

Lavere lønns- og prisstigning enn anslag i RNB

L

+ 10,7 millioner kroner

Momskompensasjon

M

+ 7,4 millioner kroner

Andre felles inntekter og utgifter

A

N

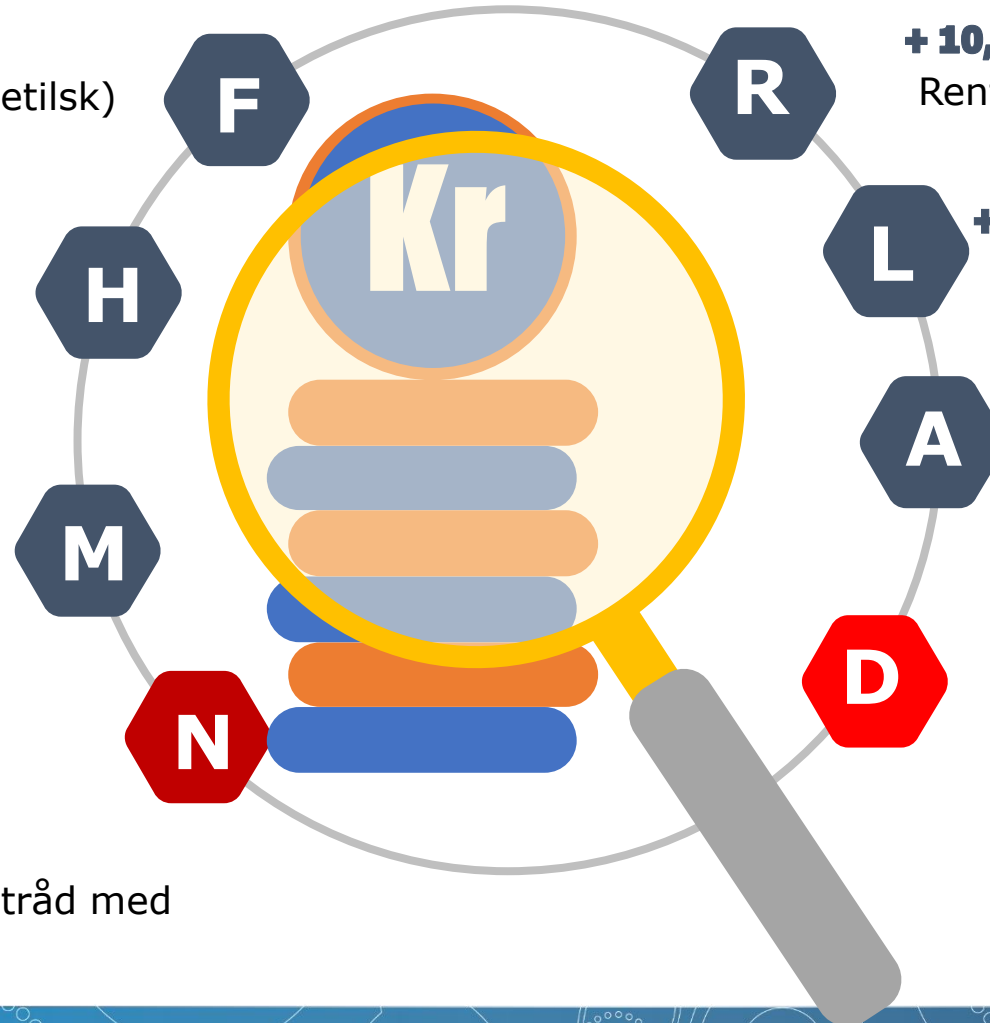
Drift av tjenesteområdene – 152 mill

I hovedsak innenfor Helse, omsorg og velferd.

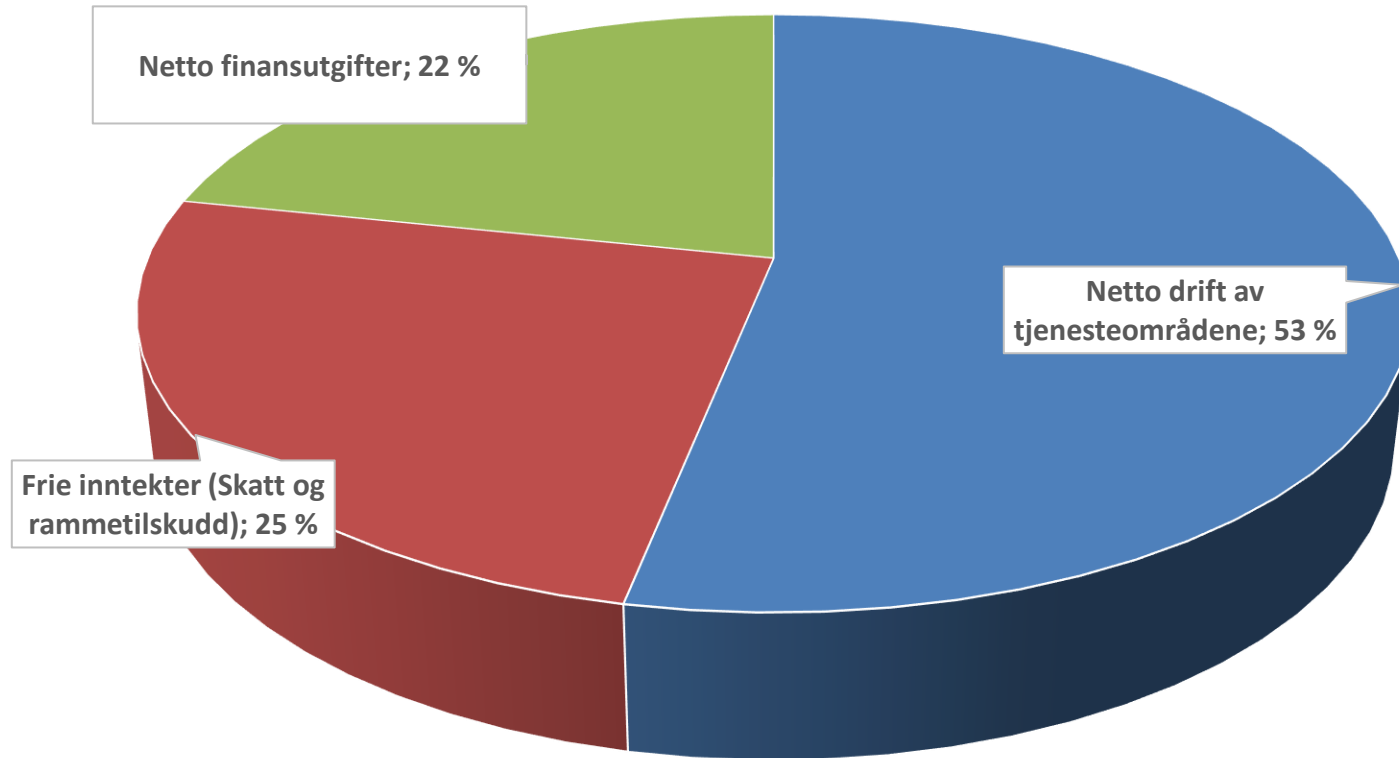
D

Netto driftsresultat -84,7 mill

Negativt netto driftsresultat i tråd med forventningene

Årsak til endring i resultat fra 2022 til 2023

Driftsregnskapet

Sum driftsinntekter	2 777 mill kr
Sum driftsutgifter (inkl. avskrivning)	2 825 mill kr
Netto finansutgifter	189 mill kr
Motpost avskrivning	152 mill kr
<u>Netto driftsresultat</u>	<u>-85 mill kr</u>
<u>Netto avsetning til bundne fond</u>	5 mill kr
Netto bruk av disposisjonsfond	90 mill kr
Til inndekning i senere år	0 mill kr

Nøkkeltall

(tall i million)	2023	2023 - % av DI	2022
Investeringer i varige driftsmidler	807	29 %	425
Sum langsiktig gjeld	4 301	155 %	3 240
Ubrukte lånemidler	-442	-16 %	-66
Disposisjonsfond*	280	10,1 %	371
Akkumulert premieavvik	339	12,2 %	177
Ubundet investeringsfond	8	0,3 %	8

* Av dette er 80 mill disposisjonsfond utvikling og 1,3 mill næringsmidler

Økonomisk oversikt drift (forenklet)

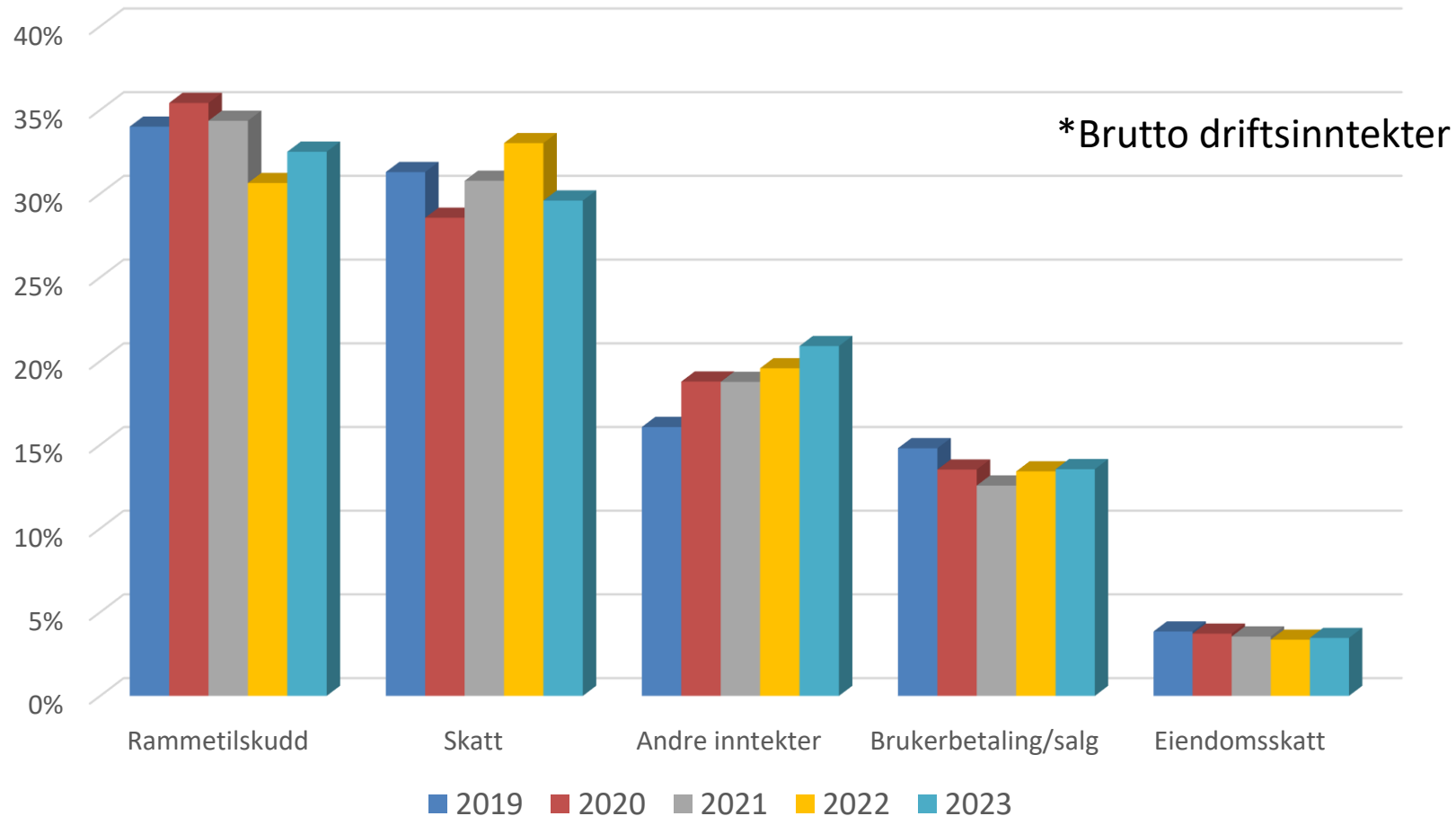
Økonomisk oversikt - drift (tall i 1000)	Regnskap	Reg. budsjett	Regnskap i fjor	Endring 2022-2023 (kr)	Endring 2022-2023 (%)
Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	1 724 538	1 720 037	1 692 300	32 238	1,9 %
Sum driftsinntekter	2 777 141	2 685 805	2 658 491	118 650	4,5 %
Lønn	1 403 748	1 404 531	1 332 399	71 349	5,4 %
Kjøp av varer og tjenester	860 741	700 442	725 212	135 529	18,7 %
Sum driftsutgifter	2 825 287	2 675 903	2 561 291	263 995	10,3 %
Netto finansutgifter	188 557	195 000	150 409	38 149	25,4 %

* Av «Kjøp av varer og tjenester» det en økning på 72 mill kroner innen Helse, omsorg og velferd (33%). Det er økning innenfor kommunesamarbeid og selvkost på 17 mill. Skole og oppvekst 14 mill (16%), Barnehage 8,5 mill (9%).

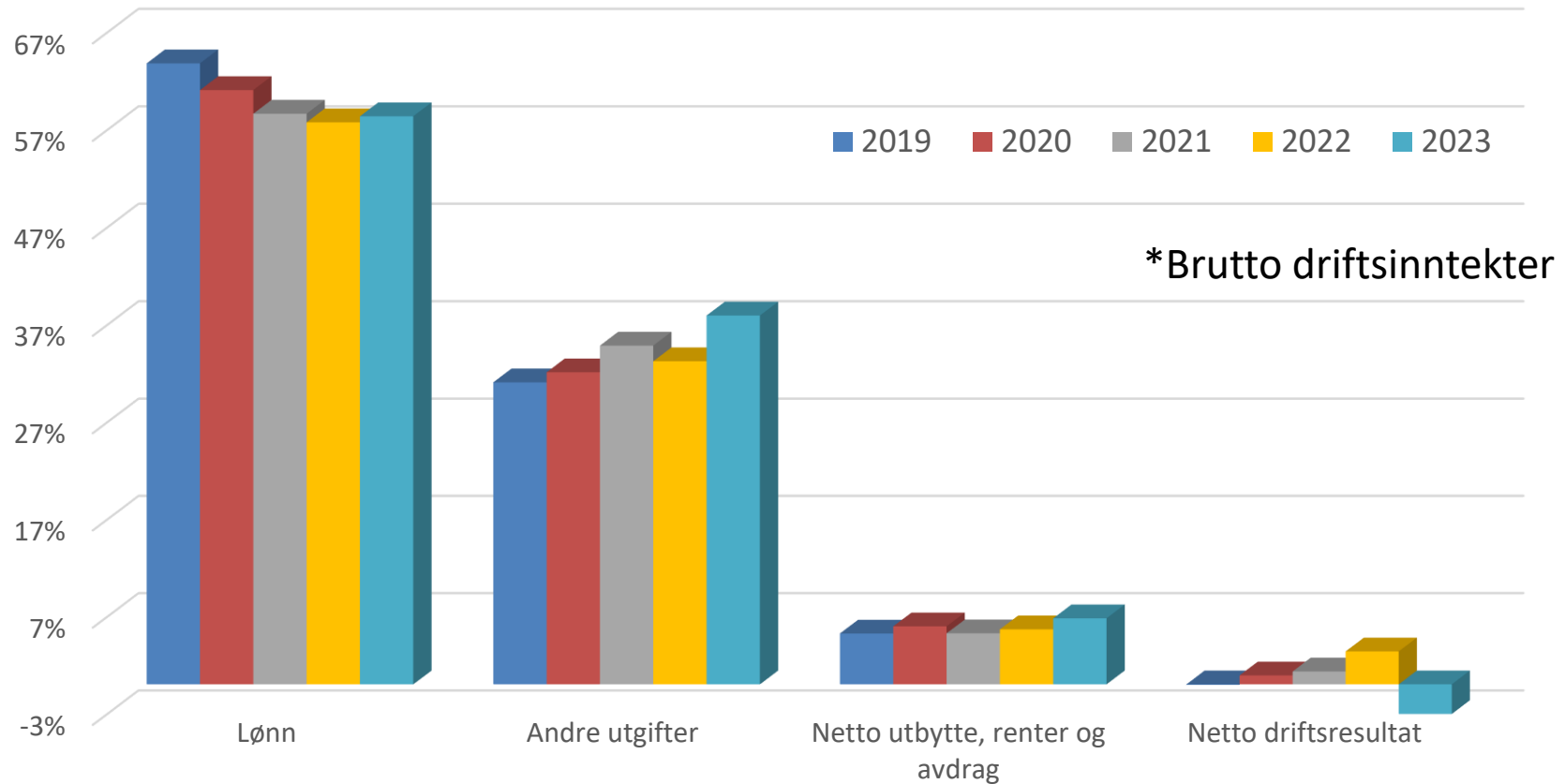
**Økningen i netto finansutgifter er i sin helhet økte netto renteutgifter.

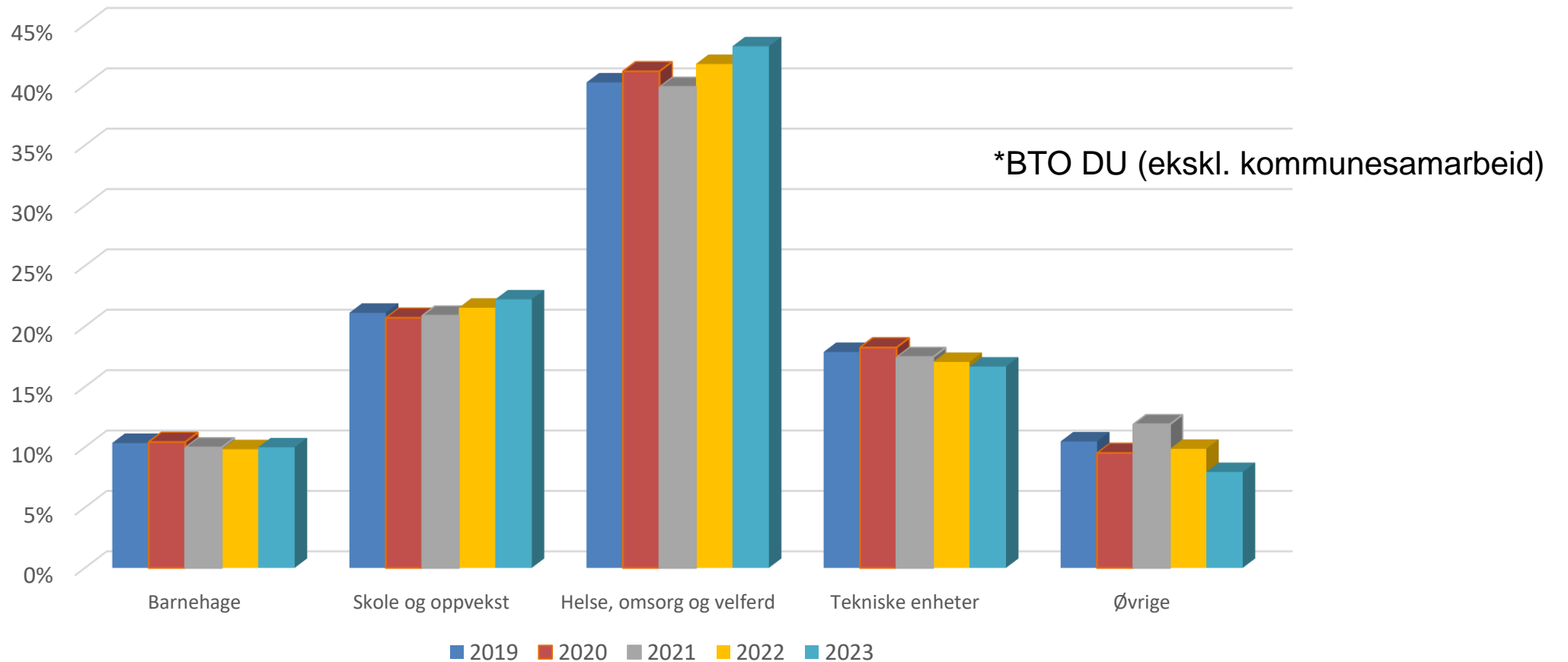
Hvor komme pengene* fra

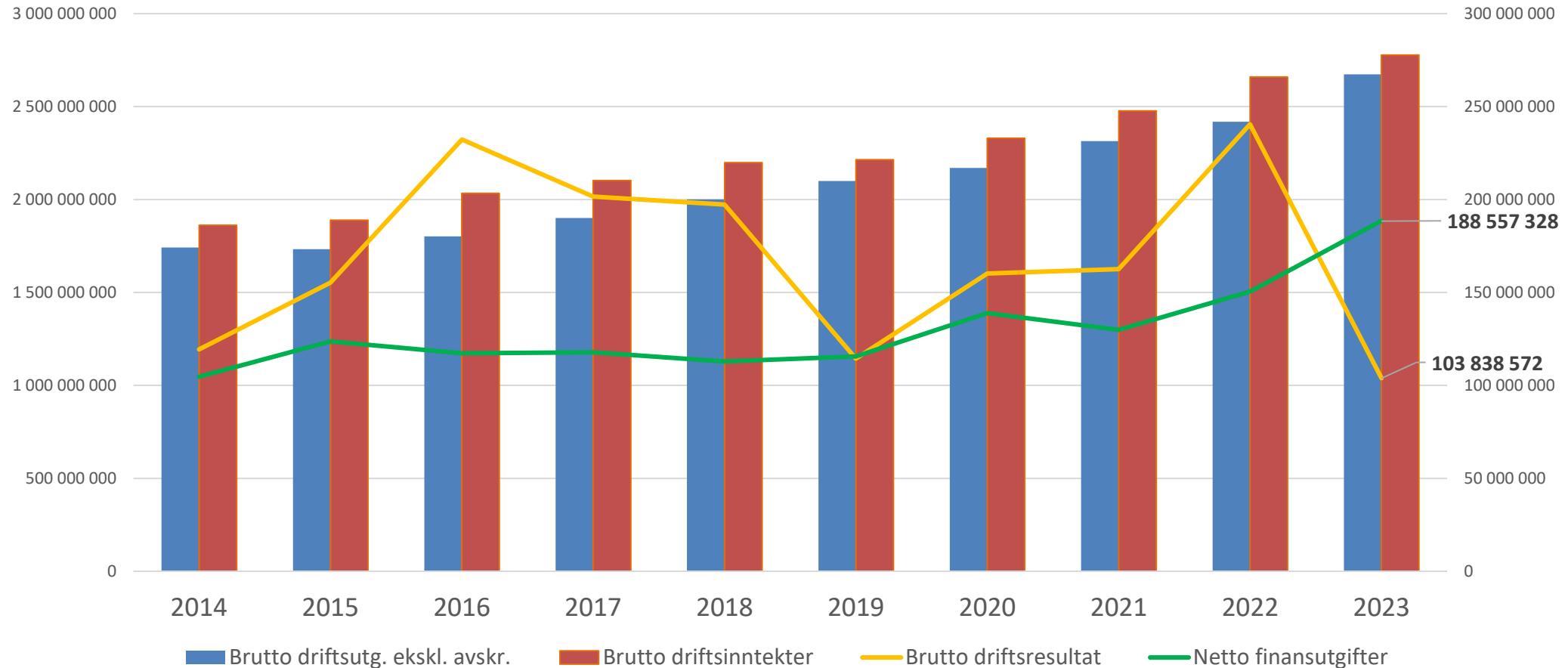
Hva går pengene* til

Hvem går pengene til*

Inntekter og utgifter over tid*

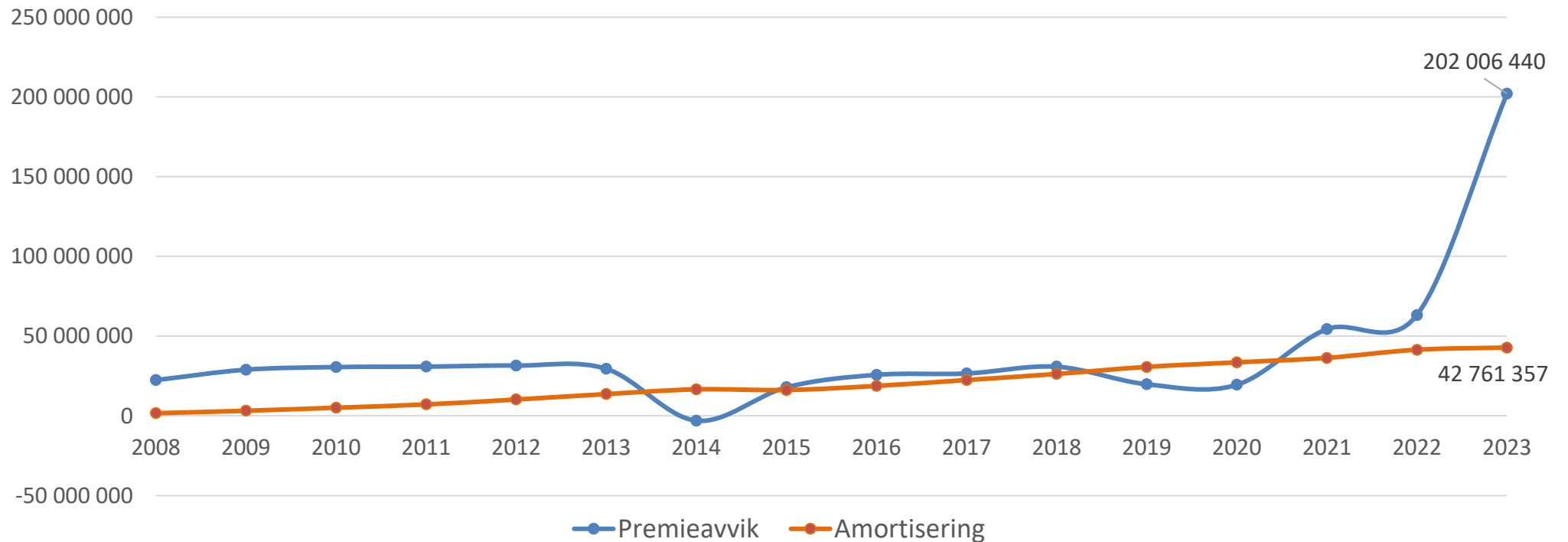

* Korrigert for lønns- og prisvekst

Gapet mellom orange og grønn linje er netto driftsresultat. Utviklingen i inntektene og utgiftene viser faktisk aktivitetsøkning over tid siden tallene er i 2023-kroner
Skala til venstre gjelder søylene, og skala til høyre gjelder linjene

Premieavvik pensjon

Premieavvik er differansen mellom den betalte pensjonspremien og den aktuarberegnete pensjonskostnaden. Med unntak av 2014, 2019 og 2020 har den betalte pensjonspremien vært størst, og i 2023 er premieavviket vesentlig større. Denne andelen av den betalte pensjonspremien skal utgiftsføres i regnskapet de neste 7 årene (amortiseringen), noe som medfører økte utgifter i årene fremover.

Netto driftsresultat på tjenesteområdene

(tall i 1 000)	Brutto driftsutg.	Netto			Avvik i %
		Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik	
Ledelse og samfunn	250 794	214 576	208 783	-5 794	-2,3 %
Tekniske enheter	447 233	135 386	107 605	-27 781	-6,2 %
Barnehage	245 785	219 443	222 295	2 851	1,2 %
Skole og oppvekst	566 978	380 076	388 973	8 897	1,6 %
Helse, omsorg og velferd	1 108 628	926 250	794 831	-131 419	-11,9 %
Kultur	29 455	22 509	23 674	1 165	4,0 %
Sum	2 648 872	1 898 240	1 746 160	-152 080	-5,7 %

Avvik regnskap vs budsjett på tjenesteområdene

Barnehage + 2,9 mill

Alle barnehagene har mindreforbruk, i hovedsak lønnsutgifter.

Skolene og oppvekst + 8,9 mill

Integrering +27,3 mill (integreringstilskudd).

Barnevernet -7,7 mill (eksterne tiltaksutgifter).

Skolene -10,7 mill. Tre enheter har store merforbruk som i hovedsak er lønnsutgifter, samt at det er merforbruk på fellesområdet skole

Teknisk - 27,8 mill

Brann: +1,7 mill

BYG: -6 mill (Renter startlån samt leieutgifter formålsbygg)

DRU: -25 mill (Selvkost og vei)

Øvrige områder - 4,6 mill

Kultur har mindreforbruk.

Ledelse og samfunn har merforbruk hvor Næring samt det politisk området står for merforbruket.

Helse, Omsorg og velferd - 131,4 mill

Helse og mestring -42,6 mill (-24,5 mill i 2022)

Heldøgns Omsorg -31,1 mill (-15,0 i 2022)

Aktivitet og hjemmesykepleie -36,3 mill (-26,5 i 2022)

Bo og oppfølging -8,2 mill (-3 mill i 2022)

Livsmestring -7,4 mill

Samhandling og tildeling -3,5 mill

Felles H&O +8 mill (reduserer merforbruket i tjenestene)

NAV -14,2 mill (+4,3 mill i 2022)

Hovedårsaken til merforbruket er:

NAV: Økonomisk sosialhjelp

Øvrige enheter: Manglende personell har medført mindre forbruk fastlønn på 24 millioner (pluss sos.utg), mens kjøpet av vikartjenester til sammen har et merforbruk på 67 mill, hvorav legetjenesten utgjør 31,5 mill. (ikke inkl. kjøp av BPA fra private aktører).

Ordinære vikarer, overtid og ekstrahjelp

Til tross for mindreforbruk fast lønn, så er det totale merforbruket på lønn på 2,6 mill kroner (Fratrukket refusjon sykelønn og omsorgspemisjon)

Kjøp av BPA o.l fra private aktører

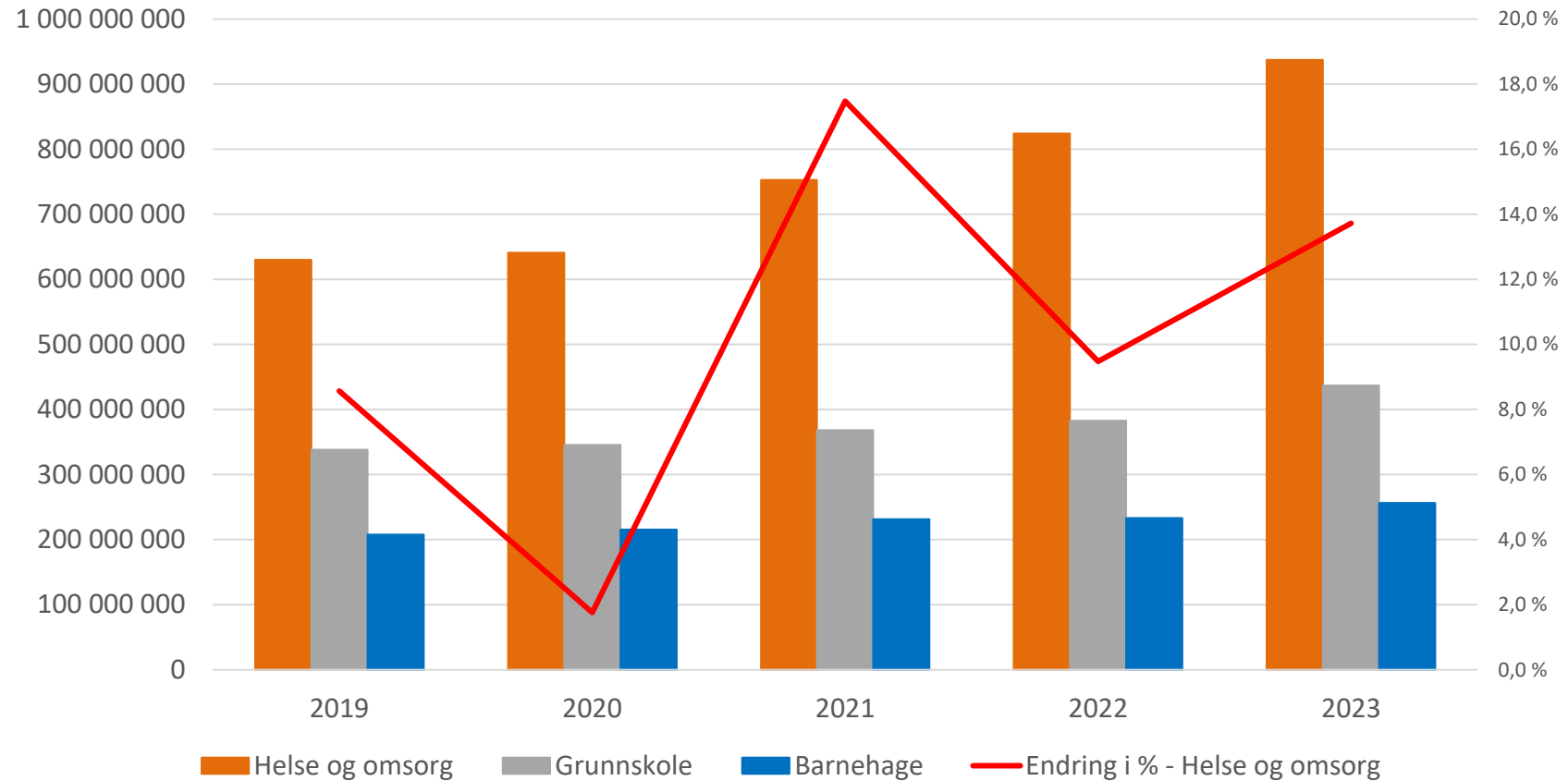
- 23 mill i merforbruk

Andre driftsutgifter enn lønn

- 27 mill i merforbruk, herav 9,3 mill til kjøp og vedlikehold av utstyr samt renhold og vaskeritjenester, samt 11,9 mill til lisenser og leie av arealer.

Netto driftsutgifter sektor

Den røde linje vise årlig prosentvis økning i driftsutgiftene innen helse, omsorg og velferd (skala på høyre side)

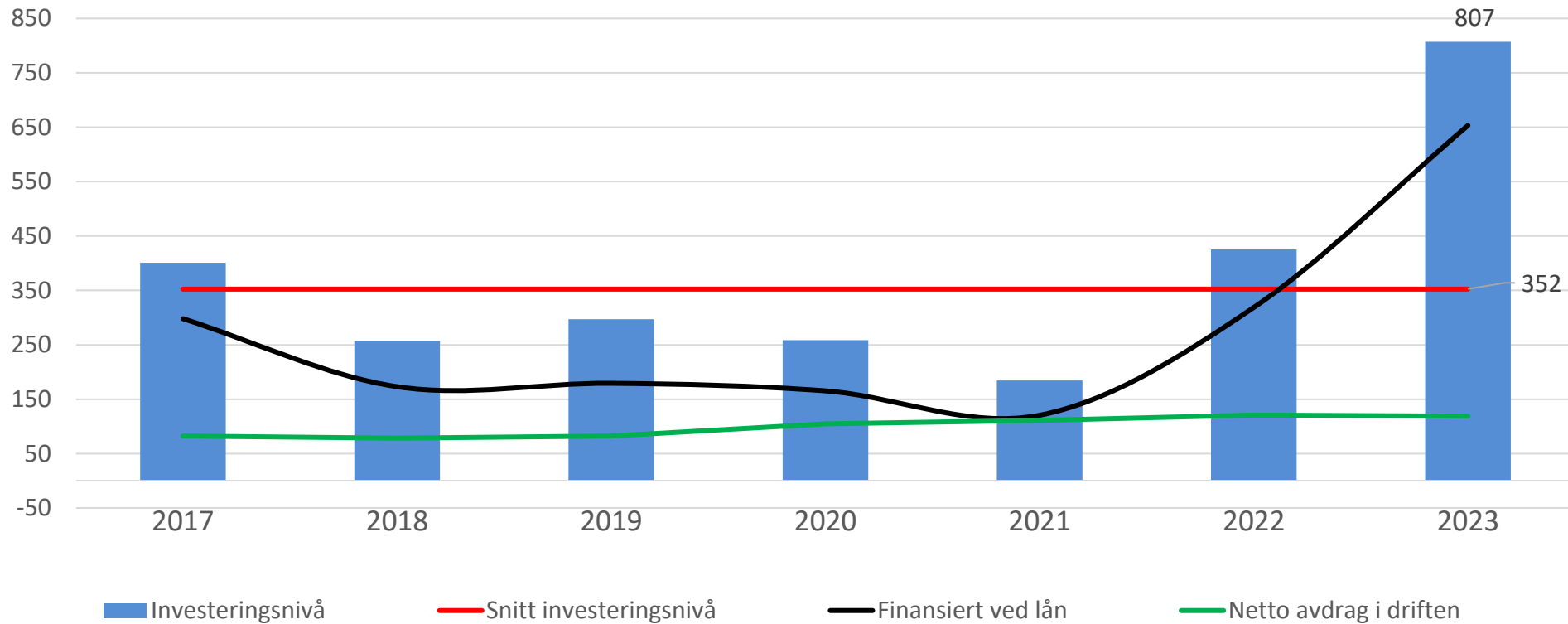

Selvkost

	Budsjettert Resultat	Virkelig Resultat	Akkumulert fond	Budsjettert	Budsjettert
	2023	2023	Pr 31.12.23	2024	2024-2027
Vann	-3 000 000	-5 408 223	-12 818 149	3 700 000	14 800 000
Avløp	-3 000 000	-10 299 788	-18 220 700	3 000 000	13 900 000
Renovasjon	-2 000 000	-4 742 912	-3 394 819	120 000	550 000
Slam*	0	186 535	200 548	25 000	100 000
Feiing	150 000	-227 259	-544 197	180 000	440 000
Sum selvkost	-7 850 000	-20 491 647	-34 777 317	7 025 000	29 790 000

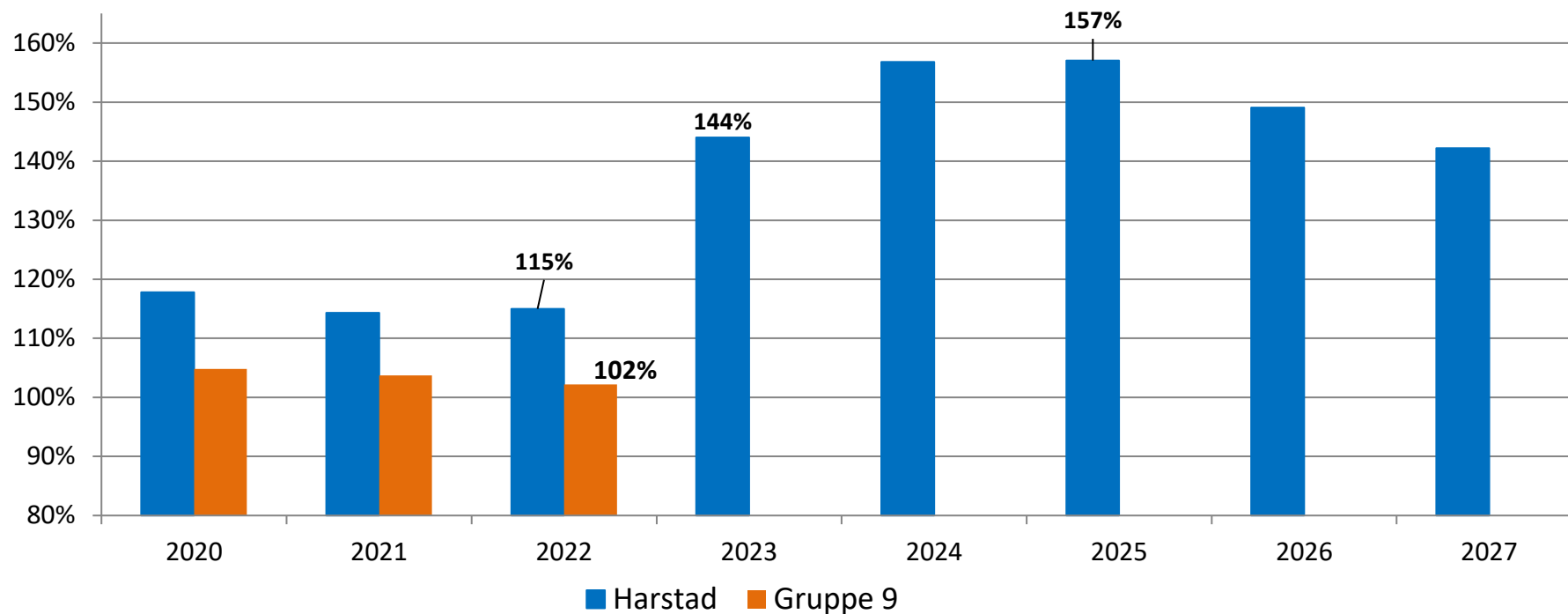
Investeringsregnskapet

Finansieringen ved bruk av lån (svart linje) bør over tid ikke være høyere enn avdragene i driften (grønn linje)

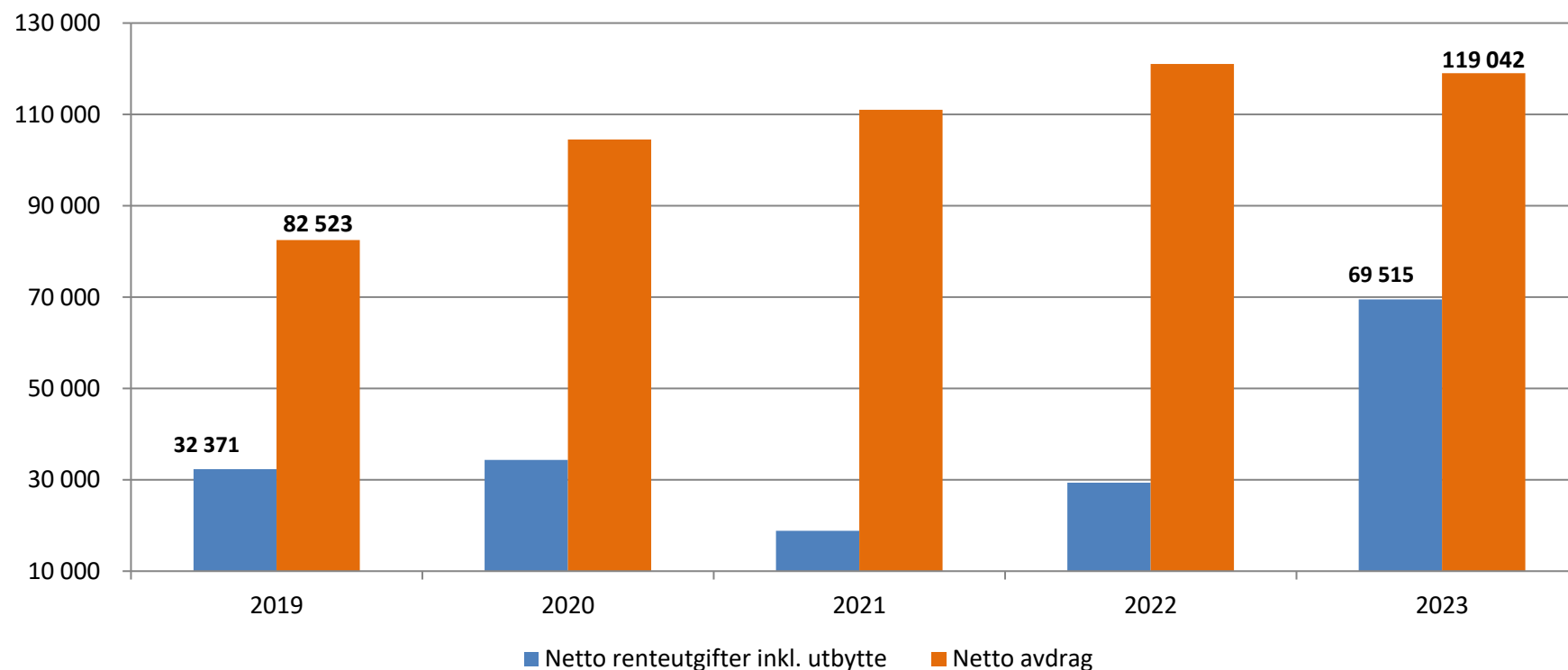
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Det er verdt å merke seg at en årsak til reduksjon av den prosentvise netto lånegjelden fra 2019-2022 er at driftsinntektene har økt veldig mye pga høy skatteinngang på landsbasis og covid-19 midler fra staten. Økningen av netto lånegjeld i 2023 er vesentlig og vil øke ytterligere i 2024 og 2025 pga høyt investeringsnivå.

Netto utbytte, rente- og avdragsutgifter

I 2023 er sum netto utbytte, renter og avdrag i driftsregnskapet 189 mill kr og det utgjør 6,8 % av driftsinntektene. Tilsvarende tall for 2022 var 150 mill og 5,7%.

Konsolidert regnskap

	Harstad kommune	Harstad Havn KF	Korreksjon	Konsolidert Regnskap 2023
9 Sum driftsinntekter	-2 777 140 980	-47 926 324	-350 000	-2 825 417 304
15 Sum driftsutgifter	2 825 286 614	34 480 270	-350 000	2 859 416 884
16 Brutto driftsresultat	48 145 633	-13 446 053	0	33 999 580
22 Netto finansutgifter	188 557 328	21 782 936	0	210 340 264
23 Motpost avskrivninger	-151 984 205	-10 643 952	0	-162 628 157
24 Netto driftsresultat	84 718 756	-2 307 069	0	81 711 687
25 Overføring til investering	0	2 219 000	0	2 219 000
26 Avsetninger til bundne driftsfond	17 922 571	0	0	17 922 571
27 Bruk av bundne driftsfond	-12 456 582	0	0	-12 456 582
28 Avsetninger til disposisjonsfond	0	88 069	0	88 069
29 Bruk av disposisjonsfond	-90 184 745	0	0	-90 184 745
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-84 718 756	2 307 069	0	-82 411 687
32 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	-	-	(700 000)
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-3,1 %	4,8 %		-2,9 %

Utfordringer framover

Endre
rammebetingelser:

Strammere
økonomiske
rammer

Vi blir flere
eldre

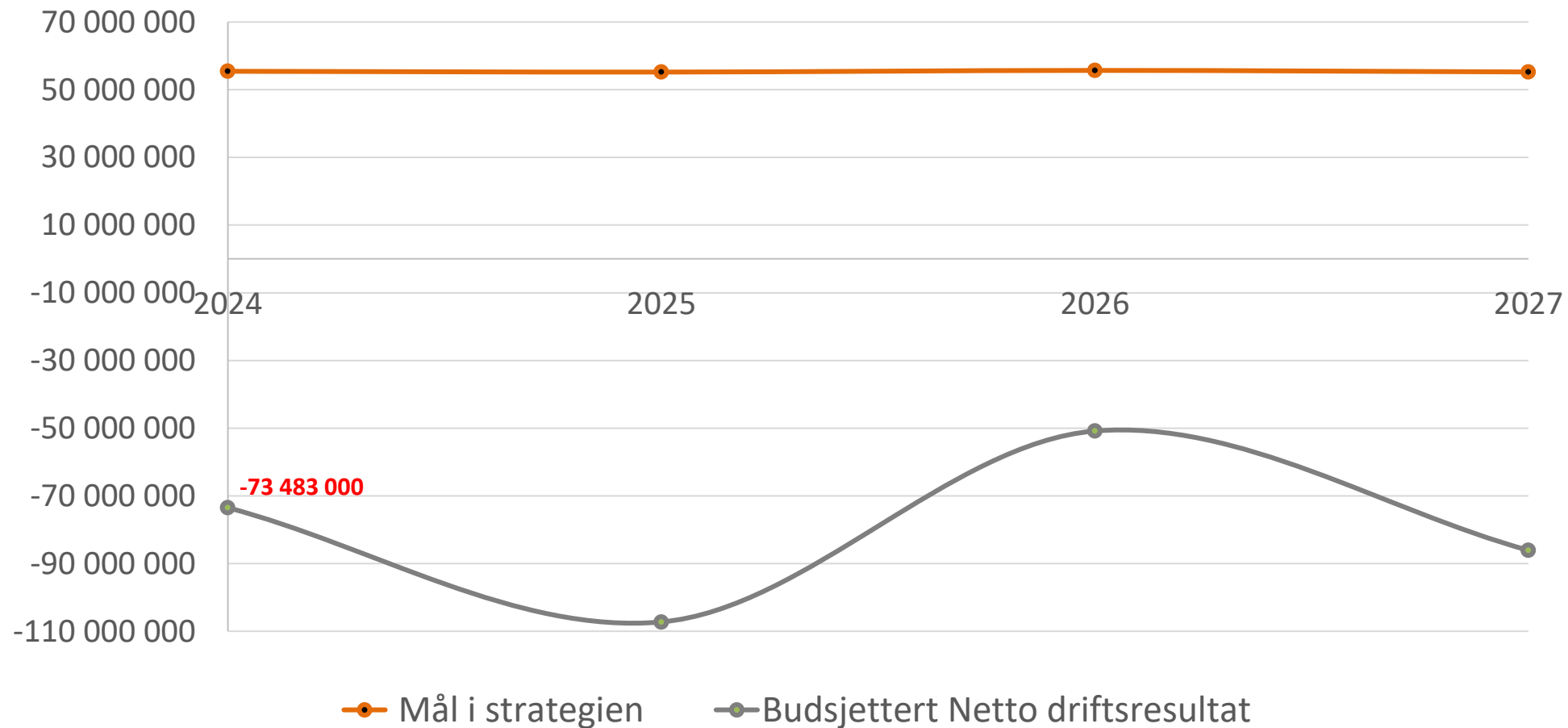
Forventninger
til velferds-
tjenestene

Klima-
utfordringer

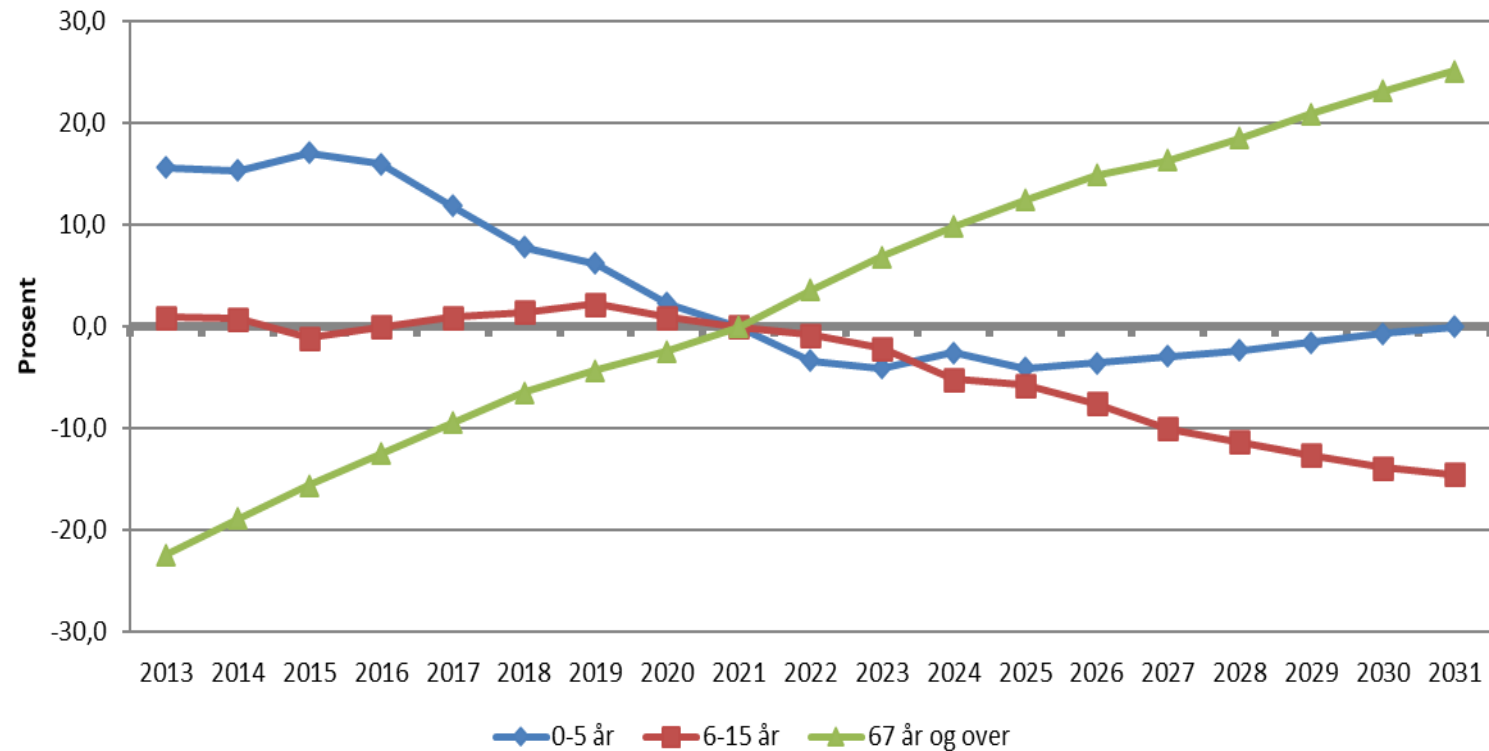

Netto driftsresultat 2024-2027

Utvikling folketall 0-5 år, 6-16 år og 67 år + i kommunen per 1.1

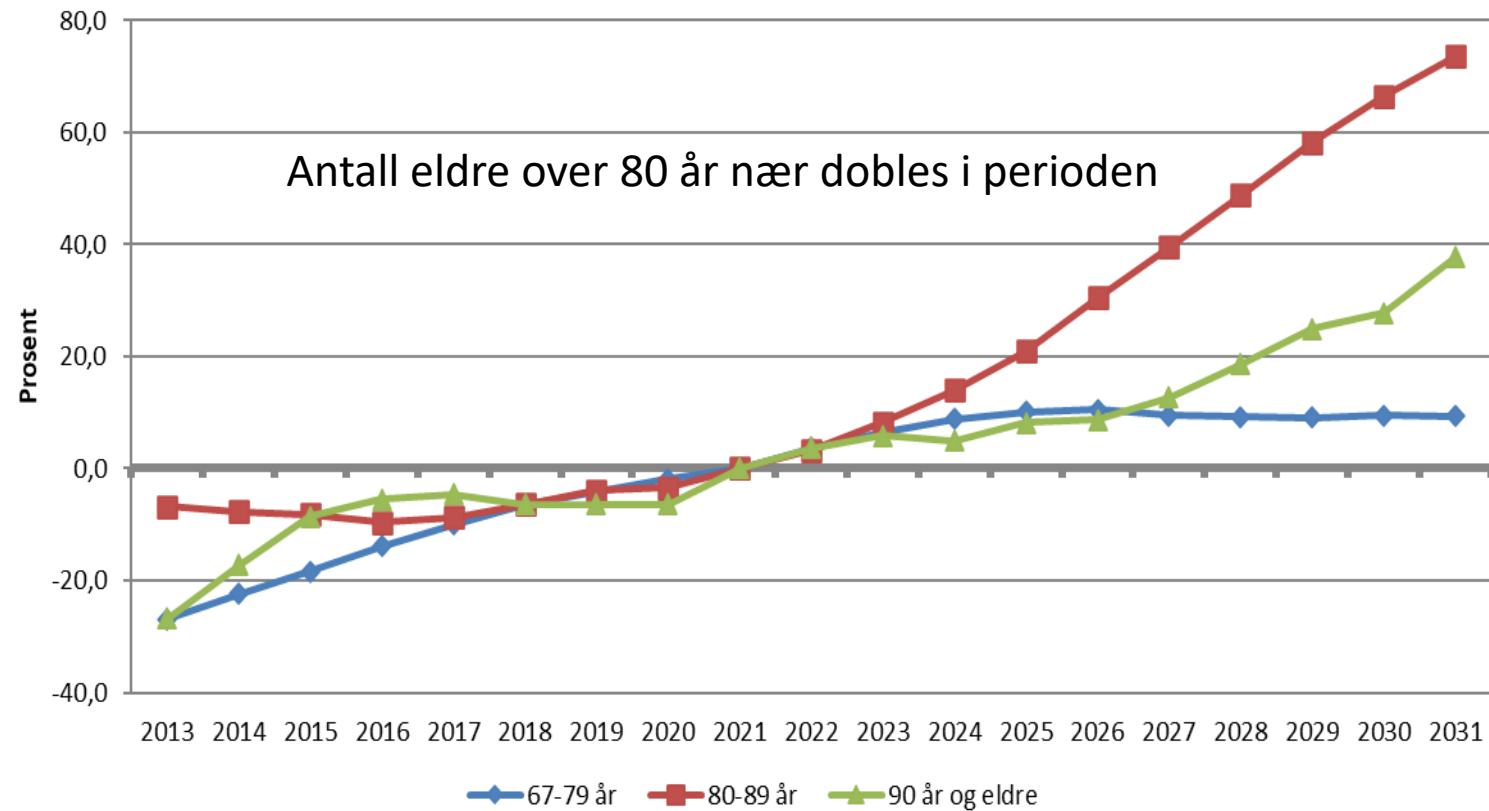
(2021 = 0, SSB MMMM-alternativ TBU metode / kommunens egen fremskriving)

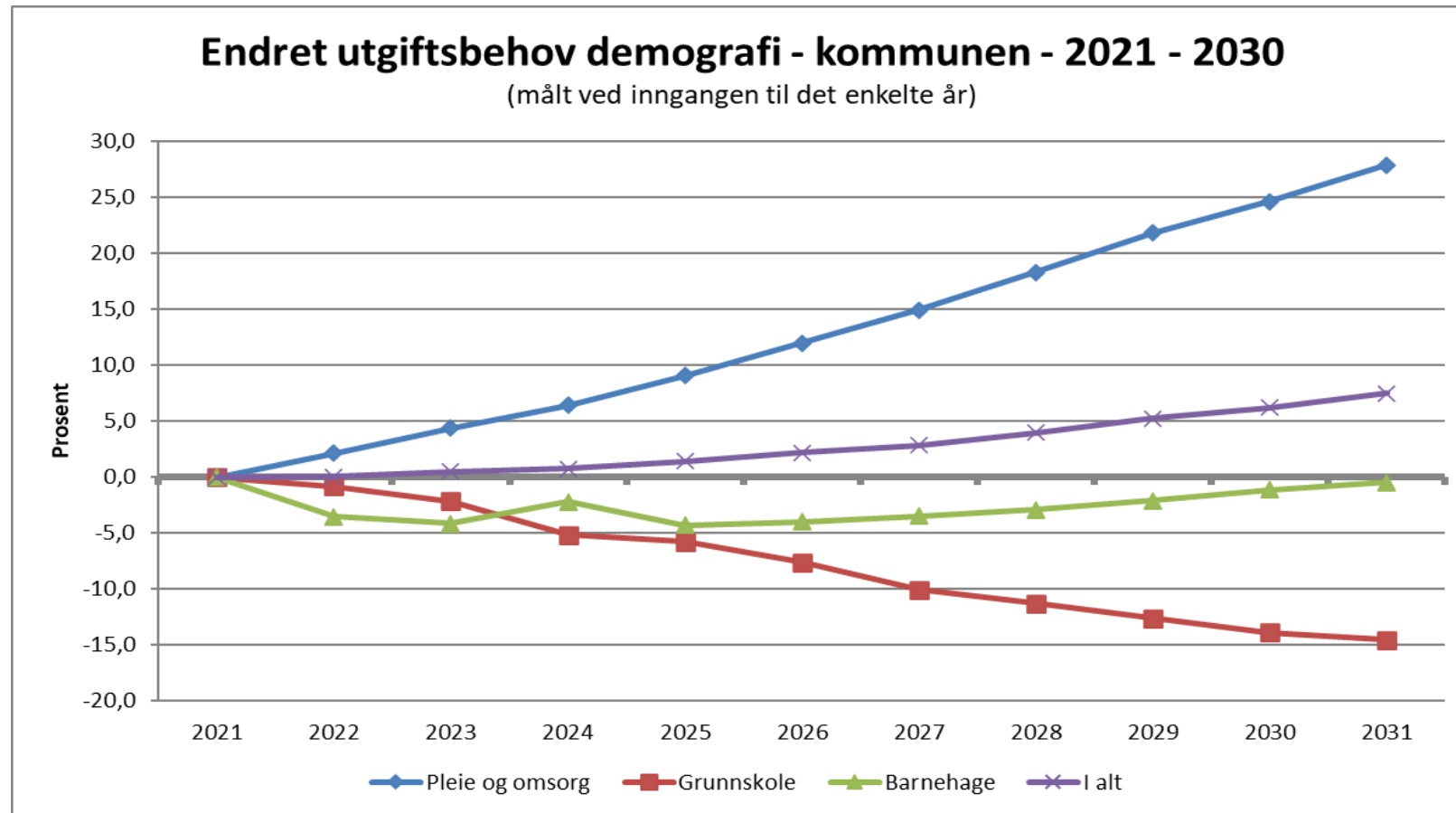
Utvikling folketall 67-79 år, 80-89 år og 90 år + i kommunen per

1.1

(2021 = 0, SSB MMMM-alternativ TBU metode / kommunens egen fremskriving)

Hvordan vil befolkningsutviklingen påvirke kommunens utgifter?

- Diagrammet viser prosentvis forventet endring i utgiftsbehov for kommunen, samlet og innenfor tjenestene pleie og omsorg, grunnskole og barnehage.
- Utgiftsbehovene til Harstad kommune øker sterkt innen pleie og omsorg. Utgiftsbehovene reduseres for skolene og barnehagene.
- Økt utgiftsbehov i pleie og omsorg gjelder for alle kommuner i landet

Kommunene må vri tjenestetilbudet fra skole og i retning eldre

- Utgiftsbehovene øker i pleie og omsorg pga. økt antall eldre og særlig de over 80 år.
- For grunnskole reduseres ressursbehovet.
- Frem mot 2031 bør det derfor skje en omfordeling fra andre sektorer, og særlig grunnskole, til pleie- og omsorgssektoren.
- Det må prioriteres årlig ressursøkning til pleie og omsorg kommende år, samtidig som denne økningen må være mindre enn det økte behovet siden sektoren i utgangspunktet har et for høyt driftsnivå.
- Omfordelingen fra grunnskolen bør dermed ikke i sin helhet tas ut i form av økt aktivitet i pleie og omsorg, men prioriteres til å finansiere dagens aktivitet.
- Demografisk utvikling i Harstad gjelder også for fylket og Nord-Norge

Økt aldring krever lokale og nasjonale løsninger

- Økt behov for helse- og omsorgstjenester
- Mindre skatteinntekter og arbeidskraft
- Aldringen skjer i Nord Norge men også i hele landet
- Fortsatt omfordeling i inntektssystemet for kommunene, men økt press på mekanismene i systemet
- Økt konkurranse om arbeidskraften – nasjonalt og lokalt
  - særlig helse og omsorgsarbeidere
- Oppgavene må løses så effektivt som mulig
  - Dette krever økt innovasjon og nye løsninger, spesielt i helse- og omsorg
- Samtidig må utdanningskapasiteten i helse- og omsorgsykker økes

Nasjonale utfordringer: Mangel på arbeidskraft og kompetanse

- Økende misforhold mellom tilbud og etterspørsel etter helse- og omsorgsarbeidere
  - Økt mangel på kompetanse også i mer sentrale kommuner
- Begrenset kapasitet i utdanningene, særlig praksis
- Redusere etterspørselsveksten
- Utnytt arbeidskraften bedre
- Lavere rekruttering til høyere utdanning
- Utdanningsinstitusjoner er i byene
- Digitalisering gir tjenester der du er, men mindre behov for ansatt

Hovedtall – regnskap 2023

Driftsinntekter

2 777
millioner

Netto driftsresultat

-84,7
millioner

DR i % av DI

-3,1
%

Investering

807
millioner

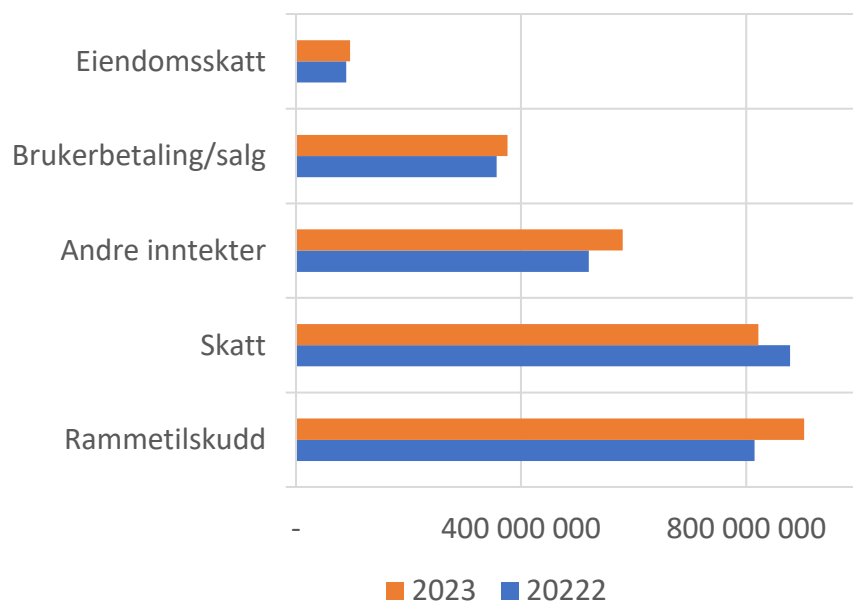
Langsiktig gjeld

4 301
millioner

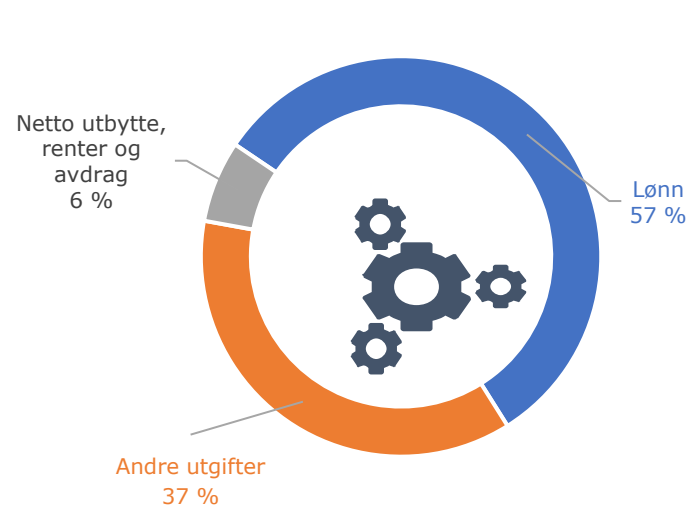
Oppsparte midler

288
millioner

Hvor kommer pengene fra?

Hva går pengene til?

Hvem går pengene til?

